

Posudek diplomové práce

Název: **Pastorační práce v rámci pedagogiky volného času**

Autor: **Bc. Jana Bártlová**

Diplomantka si v předložené práci stanovila dva od sebe diametrálně odlišné cíle. První z nich má spíše praktické popisné zaměření: „zjistit, zda existují na území města Plzně pastorační aktivity, které se odehrávají ve volném čase“. Druhý „dvojitý cíl“ má už akademický charakter: autorka se rozhodla „charakterizovat metody, přístupy nebo činnosti, kterými disponuje pedagogika volného času, a které mohou být přínosem i pro pastorační a její činnost“ a zároveň „pojmenovat metody, které jsou primárně pastorační, ale mohly by být přínosem i pro volnočasové aktivity“ (s. 8).

Předložená diplomová práce je strukturovaná do čtyř rozsáhlých kapitol. První dvě kapitoly tvoří teoretický rámec (kap. 1 pojednává o pastorační a pastorální teologii, kap. 2 o volném čase a pedagogice volného času). Ve třetí kapitole autorka prezentuje svoje výzkumné šetření zaměřené na první z výše uvedených cílů práce a interpretuje jeho výsledky. Ve čtvrté kapitole autorka se snaží „vypořádat se“ s druhým cílem – použitím metod pedagogiky volného času v pastorační a pastoračních metod ve výchově spojené s volným časem.

Po stránce jazykové je předložená práce na velmi dobré úrovni. Vnější úprava je standardní a formální stránka práce je vyhovující. Autorka se snaží svědomitě citovat, ale přesto se neubrání některým chybám. Opakujícím nedostatkem jsou chybné odkazy na stati v kolektivních monografiích (autorka uvádí pouze editora, nikoliv autora konkrétní kapitoly).

Autorčina práce s prameny z oblasti pedagogiky volného času (2. kap.) ve mně vyvolává rozpaky. Zatímco z oblasti pastorální teologie autorka použila několik německy psaných pramenů a přiměřenou řádku českých zdrojů, prameny z oblasti pedagogiky volného času jsou výhradně české (6 monografií, 1 odborný článek a 1 studijní materiál – prezentace). Diplomantka přitom nerozlišuje mezi závažností pramenů. Na stejnou úroveň jako tvrzení převzatá z vědeckých publikací (Knotová, Kaplánek) klade autorka informace převzaté z výukové prezentace (Bezoušková), v níž nejsou přesně uvedeny primární prameny. Zatímco v 1. kapitole velmi poctivě odkazuje na původce myšlenek, i když používá sekundární pramen, v 2. kapitole se většinou původce myšlenek nedopátráme (autorka se spokojí se standardním: „Vážanský uvádí...“, „Bezoušková uvádí...“).

Po stránce obsahové je třeba předloženou práci hodnotit diferencovaně. Ačkoliv diplomantka nestudovala teologii, prokázala v první kapitole slušný přehled o problematice pastorální teologie. Určitý rozpor vidím v tom, že si z pastoračních metod vybírá pouze ty,

ktelé se zaměřují explicitně na spirituální nebo psychickou stránku člověka (s. 27-28), ačkoliv se – jak se zdá – hlásí k širokému pojetí pastorace.

V druhé kapitole se objevuje řada sporných tvrzení, které by měla diplomantka vysvětlit v rámci obhajoby (viz níže). Ve třetí kapitole lze ocenit snahu o provedení empirického výzkumu, který je však postaven metodicky zcela špatně: autorka se snaží dotazníkovým šetřením získat informace, které by lépe získala jiným způsobem. Pokud by chtěla zjistit – ve shodě s cílem své práce – jenom zjistit, „zda existují na území města Plzně pastorační aktivity, které se odehrávají ve volném čase“, mohla si tyto informace opatřit z dokumentace zkoumaných institucí anebo z rozhovorů s jejich vedoucími. Pokud jí šlo o hlubší vhléd do jednotlivých činností, mohla použít kvalitativní výzkumnou metodu, která by byla vhodnější i vzhledem k omezenému počtu respondentů.

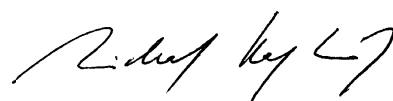
Čtvrtou kapitolu považuji za zdařilou a inovativní, ačkoliv vychází spíše z definice *pastoral care* než z evropského katolického pojetí pastorace (srov. s. 101).

Doporučuji, aby diplomantka během obhajoby objasnila význam následujících pojmů (z hlediska odborníků i ze svého pohledu), a to v souvislosti se spornými texty (odkazy v závorce za pojmem): *kulturní kompetence* (s. 36), *dobrovolnictví* (s. 39), *výchova zážitkem* (s. 43), *streetwork* (s. 45), *enkulturace* (s. 49), *informální učení* (s. 52), *volnočasová aktivita s pastoračním charakterem* (s. 103). Věřím, že diskuse nad těmito pojmy pomůže komisi posoudit odborný vhléd diplomantky do vědecké disciplíny *pedagogika volného času*.

Celkově lze na celé práci pozitivně hodnotit *odvahu k hledání styčných bodů mezi pastorační teologií a pedagogikou volného času* i pokus proniknout – v rámci přípravy této diplomové práce do „tajů“ pastorační teologie. Také *návrhy na praktické uplatnění postupů z jednoho oboru v oboru druhém* považuji za dobré, byť chybí zdůvodnění, proč byly vybrány právě tyto „metody“ a ne jiné. Naproti tomu teoretické uchopení pedagogiky volného času a metodický postup výzkumného šetření odpovídají nárokům kladeným na diplomovou práci ve studijním programu Pedagogika volného času jen omezeně.

Vzhledem k tomu, že diplomantka dosáhla cílů, které si stanovila, **doporučuji** předloženou diplomovou práci **k obhajobě**. Vzhledem k obsahovým a metodickým nedostatkům navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 3. června 2020

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent